

(reportáž z pořadu Milana Dvořáka a Věry Slunéčkové Zastavený let)

V horkém letním dni 19. června 2007 jsem prožíval v kavárně Caféidoscop v pořadí již pátý pořad **Milana Dvořáka**. Navzdory vedru přišlo tolik diváků, že židle nestačily. Četnost diváků byla možná způsobena i tím, že večer věnovaný Vladimíru Vysockému byl jakoby vyprávěn půvabnými ústy jeho ženy, francouzské herečky Maryny Vladyové. Maryna Vladyová hovořila a zpívala česky ústy **Věry Slunéčkové**. Francouzsko - ruský půvab Maryny Vladyové měl tedy naprosto rovnocenný český protějšek.

Nestávalo se často, aby slavný umělec, jehož pohyb byl omezený železnou oponou, spojil svůj osud s partnerem žijícím za touto oponou. Vladimíru Vysockému se to podařilo. Maryna (někdy psáno i Marina) Vladyová, původním jménem Maryna de Poljakovová - Bajdarovová se narodila 10.května 1938 v Clichy. Francie, a vlastně celá Evropa, byla po roce 1917 útočištěm uprchlíků z rodícího se Sovětského svazu. Uprchlíci měli zvláštní, tzv. nansenovské pasy, o kterých hovoří i Remarque ve svých románech o německých emigrantech před nacismem. Maryniny rodiče byli umělci, maminka byla primabalerína a otec operní zpěvák. Maryna měla tři sestry: Odile, Helenu a Olgu. Už jako dítě navštěvovala baletní školu a na doporučení své starší sestry Olgy si jako jedenáctiletá zahrála ve filmu. Od té doby hrála ve více než šedesáti filmech. Již v reportáži věnované prvnímu koncertu Milana Dvořáka na téma Vysockij jsem se zmínil o českém filmu režiséra Vladimíra Vlčka V proudech. Film je barevný a premiéru měl v květnu 1958. Maryna Vladyová hrála roli tlumočnice (český hlas jí propůjčila Eva Klepáčová) výpravy francouzských vodáků. Zápornou roli zloděje si ve filmu zahrál Marynin tehdejší manžel Robert Hossein, s nímž měla syny Igora a Pierra. Tento film asi právem zapadl. Režisér Vlček je mimo jiné i tvůrcem takových "hodnot", jakými jsou filmy Zítří se bude tančit všude či Rudá záře nad Kladnem. Ve filmu V proudech zněla tehdy populární a často hraná píseň Praha je zlatá loď autorů Ludvíka Poděště a básníka Karla Šiktance. Přiznám se, že jsem mnoho filmů s touto slovansky překrásnou modrookou a plavovlasou ženou neviděl. V podstatě mi v paměti utkvěly dva: Včelí královna s Uggo Tognazzim z roku 1963 či Bezejmenná hvězda s Claudem Richem z roku 1967. Koncem šedesátých let však Maryna potkala při natáčení filmu Docela malá povídka svůj osud jménem Vladimír Vysockij. Vysockij byl v té době podruhé ženatý a z tohoto manželství měl syny Nikitu a Arkadije.

V představení, nazvaném **Zastavený let**, podle vzpomínkové knihy Maryny Vladyové Vladimír Vysockij aneb Přerušný let na Vladimíra Vysockého zvolili Milan Dvořák s Věrou Slunéčkovou

Věra Slunéčková a Milan Dvořák

foto: Tomáš Pohl ©

obvyklou dramaturgii. Jako vždy se zde střídalo mluvené slovo v krátkých vstupech Věry Slunéčkové, která citovala úryvky z výše uvedené knihy s písněmi v podání Milana Dvořáka, Věry Slunéčkové či v podání obou současně. Tentokrát byly voleny jen velmi krátké, často i dvouvěťé vstupy z knihy, uvozující jednotlivá stádia příběhu soužití tak různých, a přesto tak blízkých lidí ze dvou různých světů. Je třeba si uvědomit, v jaké době se ti dva seznámili. Po pádu zdánlivě dobrosrdečného tlouštíka Chruščeva v roce 1964 se vlády ujal Leonid Iljič Brežněv. Režim se sice nemohl vrátit ke stalinské éře, ale přesto byl právem nazván Říší zla. Země vysílala kosmonauty do vesmíru, na což byla věnována velká část státního rozpočtu, a ještě větší část rozpočtu byla věnována na zbrojení. Okupace Československa v roce 1968 dala každému myslícímu člověku najevo, co znamená vzepřít se diktatuře, byť bez přeplněných sibiřských lágrů a hladomoru. V takové době se potkali dva lidé, žena zvyklá na svobodu slova a cestování a muž, kterého miloval celý národ, aniž si v té době mohl kdokoli koupit jeho jedinou oficiální nahrávku.

Stejně jako u Alexandra Galiče mohlo i u Vysockého platit, že by mu vlastně v brežněvovském režimu nic nechybělo, kdyby plul s proudem. Sovětský režim dával svým národním umělcům a jiným laureátům privilegované postavení, pokud byli konformní. Pokud ne, platila závěrečná věta z filmu Mefisto na motivy stejnojmenného románu Klause Manna: "Jsem jen komediant." Jenže nad hmotné statky a pochybnou slávu staví někteří lidé něco, co se nedá koupit: vnitřní svobodu a samostatné myšlení. Vladyová líčila v knize své první setkání s Vysockým. Nebyla to patrně románová láska na první pohled, ale síla Vysockého osobnosti ji musela zaujmout.

Milan Dvořák zazpíval jako jednu z prvních písní *Byla v Paříži*. Je bezesporu věnovaná Maryně Vladyové: *Proč jsem se*
do ní zakoukal, když v Paříži už byla?

V písni

Provazochodec

je přesně vystiženo Vysockého balancování nad smrtí: od smrti dělí ho jen jeden chybný krok. V dalším úryvku z knihy Maryna medituje nad tím, proč si něco začínat s člověkem, který je ženatý a má děti a je menší než ona. Jenže rozum bývá v takových chvílích za okamžik v pozadí. Úryvky z knihy pak střídaly písně. Asi nemá smysl je citovat, je lépe si je poslechnout. Byly ale vybrány citlivě tak, aby vždy do jisté míry doprovodily čtený úryvek. Jako vždy většinu z nich zpíval Milan Dvořák, některé i samostatně Věra Slunéčková. Maryna Vladyová totiž nebyla jen vynikající herečka, ale i velmi dobře zpívala. Nazpívala několik alb ruských lidových písní a vydala i album, na němž zpívá písně Vladimíra Vysockého. Z krátkých úryvků se pomalu skládal osud více než desetiletého vztahu: počáteční život spojený se spaním po hotelech, dvojí metr na oba na filmovém festivalu v Moskvě, kde partner mezinárodní hvězdy nebyl vpuštěn dovnitř, a první setkání Maryny s druhou a zlou tváří jejího partnera - s notorickým alkoholismem. Na vlastní oči jsem v Moskvě opakovaně viděl zdvižené tři prsty značící nabídku na společnou koupi lahve vodky a její okamžité vypití. To není veselé francouzské pití vína, ani české boдрé pití piva. Ruské pití, to je často boj s chandrou a pomalá smrt. Vysockij nebyl zdravý člověk, ale své choroby ignoroval a vše tlumil alkoholem. V úryvku Maryna vzpomíná na

Vždyt v Paříži už byla?.

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Čtvrtek, 19 Červenec 2007 04:00

zvracení krve a na okamžik, kdy představitelé "nejlepší zdravotní péče světa", tedy aspoň takto líčené propagandou, odmítli umírajícího Vysockého odvézt do nemocnice. Maryna dokázala, že byl na poslední chvíli zachráněn, ale zároveň věděla, že to není naposledy. Po svatbě se podařilo po šesti letech sehnat v Moskvě byt, ale je jasné, že zejména díky Marynině profesi, se často neviděli. V jedné vzpomínce líčí Maryna, jak jí opilý manžel volal do Říma, kde natáčela. Díky sňatku mohl konečně Vysockij občas vycestovat. Vladyová líčí i svůj problém s vízem do SSSR na sovětském velvyslanectví v Paříži. Odpovědný soudruh jí položil stěžejní otázku, co si myslí o filmu Doznání. Tento film byl natočen režisérem Kostou Gavrasem, a jeho předlohou je kniha Artura Londona, jednoho z odsouzených v procesu proti Rudolfo Slánskému a ostatním československým špičkovým komunistům, většinou židovského původu. Vladyová dala soudruhovi diplomatickou odpověď a vízum obdržela.

Vladyová popisuje i svůj zážitek z Las Vegas, kde Vysockij dokázal prohrát všechny její peníze v kasinu a zbylo jen na letenky. Jistě by nebyl problém, aby Vysockij při svých cestách do zahraničí v zahraničí zůstal natrvalo. Jenže jako většina Rusů i on by měl stesk po své zemi, přestože život v ní byl takový, jaký byl. V zážitku z Benátek Vladyová prvně hovoří o závislosti Vysockého na morfiu, které nahradilo alkohol. Předtím se Vysockij pokusil překonat svou závislost na alkoholu tím, že si nechal zašít pod kůži ampuli jedu, který by se při vypití většího množství alkoholu dostal do krve a způsobil smrt. Vysockij si ale ampuli vytáhl zuby z kůže, aby mohl dále pít.

A tak v tom krásném večeru s Milanem Dvořákem a Věrou Slunéčkovou píseň střídala píseň, některé zněly v originále a ten smutný a podivuhodný příběh dvou lidí z opačných konců světa se pomalu chýlil ke konci. 25. července 1979, při představení Hamleta, postihuje Vysockého na jevišti infarkt. Jenže jeho let trvá dál v nezměněném tempu. Dne 25.7.1980 je společný let Maryny a Vladimíra navěky přerušen, když Vysockij na schodech ke svému domu umírá na zástavu srdce.

Svět nezná jen antickou tragédii mladých milenců z Verony. Ten příběh dvou lidí z opačného konce rozděleného světa je víc, než slavný divadelní příběh. Je svědectvím o době, lidech v ní a o síle lidského ducha, myšlení i lásky. Děkuji, Věro a Milane.